

(Πρώτο Βραβείο στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Λογοτεχνίας που διοργάνωσε η Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών, στην κατηγορία Νουβέλα, το 2012)

Του Βαγγέλη Ντελή (*)

Πήρα το Διαμονητήριο από το γραφείο της Ουρανούπολης. Ένα κίτρινο, σκληρό χαρτί με όμορφα, καλλιγραφικά γράμματα. Είναι το διαβατήριό μου. Γράφει το όνομά μου και ότι έχω δικαίωμα να μείνω μόνο τέσσερις μέρες στο Άγιον Όρος. Είναι ένα γλυκό πρωινό. Πλησιάζοντας στην Ουρανούπολη χάραζε η μέρα. Όμορφα χρώματα στην Ανατολή κι η θάλασσα ντυμένη στο βαθύ ροζ ως το βιολετί. Γαλήνη. Τα πεύκα αγγίζουν τη θάλασσα.

Έφυγα στις 3 νύχτα απ' την Καρδίτσα. Ένα ταξίδι σιωπηλό μες στο σκοτάδι και τις σκέψεις. Την προηγούμενη μέρα έλαβα εκείνο το γράμμα. Όμορφα γράμματα, προσεκτικά σκαλισμένα, «σαν μικρές ζωγραφιές», που έλεγε η δασκάλα μας στο χωριό. Τον θυμόμουν στο σχολείο να λυγίζει το κορμί του δεξιά, να σκύβει λοξά πολύ χαμηλά και με το αριστερό του χέρι να γράφει προσεκτικά, για να μην αγγίξει τα γράμματα και λερώσει με την υγρή ακόμη μελάνη το χαρτί. «Η γραφή αυτή δεν είναι για αριστερόχειρες!», έλεγε συχνά θυμωμένος, όταν τελικά δεν τα κατάφερνε και μια μουτζούρα σαν συννεφιά σκέπαζε τις μικρές του "ζωγραφιές". «Τετάρτη πρωί κατά τις 8 να είσαι στην Ουρανούπολη. Θα βγάλεις διαμονητήριο. Θα πεις ότι είσαι προσκεκλημένος στη Μονή Αγίου Γρηγορίου. Τους έχω ήδη ειδοποιήσει. Θα πάρεις το πρωινό πλοίο. Στις 8. Δεν είναι ταξίδι, αδερφέ μου. Είναι αναζήτηση. Η δική μου αναζήτηση πριν δυόμισι χρόνια. Το δρόμο θα τον βρεις μόνος σου από κει κι ύστερα. Θα μείνεις τέσσερις μέρες. Μην πεις σε κανέναν ακόμη τίποτε. Θα σε περιμένω. Έχουμε τόσα να πούμε!»

Φύγαμε με το μικρό καράβι απ' την Ουρανούπολη στις 8. Εκείνο που ξενίζει στην αρχή είναι η πλήρης απουσία γυναικών. Το αντρικό φύλο κυριαρχεί. Παντού άντρες. Και πολλοί καλόγεροι. Πολλές γλώσσες. Οι πιο πολλοί με το ίδιο βλέμμα. Κάπως έτσι λέω θα 'ναι και το δικό μου. Λίγο βαθύ, λίγο σκεπτικό, λίγο απόμακρο. Σαν ν' ανοίγει σιγά – σιγά η ψυχή τα παραθυρόφυλλά της κι αφήνει τον ήλιο να σκίσει το σκοτάδι σε μικρές λωρίδες στην αρχή κι ύστερα – όσο συνηθίζουν τα μάτια – να διαχέεται το φως και ν' αποκαλύπτει το καταφύγιο εκείνο στο βάθος του νου, στο βάθος των συναισθημάτων. Το καταφύγιο της πίστης...

Πλέουμε παράλληλα προς τη στεριά. Βράχια που βουτάνε στη θάλασσα, βράχοι κατάφυτοι, πράσινοι, που αγγίζουν το βαθύ μπλε. Φαίνεται πολύ βαθιά εδώ η θάλασσα! Τα πρώτα μοναστήρια στέκουν ψηλά και μας κοιτούν. Μπαλκόνια στη θάλασσα, χέρια απλωμένα στον ήλιο, φτιαγμένα πέτρινα, όχι όμως σαν κάστρα. Σαν να μαλάκωσαν πρώτα την πέτρα, σαν να την έπλασαν κι ύστερα έχτισαν πάνω της το άβατο, το απόμακρο, το συνειδητό. Τρούλοι λευκοί και χρώματα σαν σκέψεις, φευγαλέα, καλούν, προσκαλούν, γνέφουν ένα «Έλα...» ή ένα «Αντίο...», σαν παράξενες Σειρήνες. Κι ακούω τον ήχο τους στην ψυχή μου. Το βλέμμα μου αγκιστρώνεται πάνω τους. Ζηλεύω και φοβάμαι. Αν είναι λάθος; Και τι είναι εν τέλει σωστό; Αν όλα είναι μάταια; Και ποιος σκοπός δεν είναι μάταιος; Ένας γέρος καλόγερος με πλησίασε. Κρατούσε ένα ματσάκι από μαύρα σταυρουδάκια πλεχτά με κόμπους. Του ζήτησα δύο για τα παιδιά μου. Δεν ήθελε χρήματα. Είχε ένα αληθινό χαμόγελο αυτός ο γέρος. Πυκνά άσπρα φρύδια και μάτια μπλε, σαν της θάλασσας. Όμορφα, άδολα μάτια.

Οι επιβάτες μιλούν τώρα πιο σιγανά. Αρκετοί κοιμούνται. Η θάλασσα ήρεμη, ακύμαντη. Γλάροι ακολουθούν το πληγωμένο νερό. Ο φθινοπωρινός ήλιος ώριμος,

μεστός, σκαλώνει στα βράχια, γυαλίζει συμπαγής στο νερό, ταΐζει τα δέντρα, μισοκλείνει τα μάτια μου και με γεμίζει οράματα. Αφομοίωσα τον ήχο του πλοίου και μου φαίνεται πως όλα γίνονται στη σιωπή. Το νερό σκίζεται αθόρυβα κι ο αέρας δεν βουίζει πια. Κοιτώ μακριά και χάνομαι σε σκέψεις. Η ζωή μου ως τώρα, το χθες, το παρελθόν, τα όνειρά μου, οι πληγές μου, οι φτηνές μου πληγές, που γκρίνιαζα σαν παιδί ότι πονάω, πιο πολύ για να μου δείξουν οι άλλοι την αγάπη τους, ένας ζητιάνος ήμουν. Οι στόχοι μου φτηνοί κι αυτοί, να γίνω, να φτάσω, να φτιάξω, να πετύχω, να αποκτήσω. Εδώ το μόνο που γυρίζει στο νου μου είναι να νιώσω, να δω, ν' ακούσω, ν' αγγίξω, να πιστέψω... Το γαλάζιο ποτίζει την ψυχή μου. Νιώθω πράγματι πιο ανάλαφρος. Με γητεύει αυτή η αργή κίνηση του πλοίου, αυτή η σιωπή της απομόνωσης. Σαν εξαγνισμός πριν τη μεγάλη στιγμή, σαν μια βάφτιση στα αγιασμένα νερά του περιβολιού αυτού που μ' αγκαλιάζει τρυφερά.

Φτάσαμε στη Δάφνη, το επίνειο του Αγίου Όρους. Περίμενα να δω μια πόλη ή έστω ένα μεγάλο χωριό. Τίποτε. Λίγα κτίσματα, δυο τρία μαγαζιά με εικόνες, σταυρουδάκια, λιβάνι, μέλι απ' τα μοναστήρια, κρασί. Παραξενεύουν οι δοσοληψίες εδώ. Νιώθεις το χρήμα σαν εχθρό, κίβδηλο είδος πραγματικά. Δεν αγόρασα τίποτε. Εδώ δεν είμαι τουρίστας. Είμαι προσκυνητής. Ό,τι αποκομίσω θα μένει μες την καρδιά μου. Πήρα το καΐκι για τη Μονή Αγίου Γρηγορίου. Νιώθω λίγο κουρασμένος και νυστάζω. Παραμένω όμως εντυπωσιασμένος από τον κρυφό τούτο κόσμο και δεν θέλω να χάσω καμιά εικόνα, κανένα συναίσθημα.

Μεσημέριασε. Η θάλασσα λαμπυρίζει ακίνητη. Δίπλα μου κάποιοι συζητούν για φιλοσοφία. Εδώ ο νους καρπίζει εύκολα. Ψάχνει να βρει κάτι, μια λύση, ένα δρόμο, το λάθος, το σωστό. Η πνευματικότητα διάχυτη στα πρόσωπά τους. Υπάρχει πραγματική αλήθεια; Κι εγώ σκεφτόμουν αυτά που λέω στους μαθητές μου στο λύκειο για την Αλληγορία του Σπηλαίου του Πλάτωνα και για τους δεσμώτες, για τις σκιές που έλεγε ο Σωκράτης πως όσοι γεννιούνται με το πρόσωπο στραμμένο στον τοίχο τις αντιλαμβάνονται σαν αληθινές και για τους ήχους σαν τις φωνές των σκιών κι όμως πλανώνται κι αν δουν την πραγματική αλήθεια θαμπώνονται, τα μάτια τους γεμίζουν δάκρυα, υποφέρουν κι αυτό που βλέπουν δεν είναι καθόλου ωραίο για τις αισθήσεις τους, που τράφηκαν τόσα χρόνια με το ψέμα και νοσταλγούν την προηγούμενη ζωή της πλάνης κι ας ήταν δέσμιοι. Φοβίζεται η αλήθεια πράγματι, θαμπώνει, πονάει. Είμαστε έτοιμοι να τη δεχτούμε; Μπορούμε να την καταλάβουμε; Κι εγώ ταξιδεύω για μια τέτοια αλήθεια. Δεν ξέρω τι θα βρω, αλλά ήδη, πριν φτάσω, νιώθω ένα φως να ξεχύνεται σιγά – σιγά από μέσα μου, σαν να πλημμυρίζει η ψυχή μου. Φοβάμαι τον εαυτό μου. Σαν ένα μικρό παιδί που φτάνει στο χείλος ενός γκρεμού. Έχει μάθει για τέτοιους κινδύνους; Είναι έτοιμο να πει το μεγάλο όχι ή θα προτιμήσει να πετάξει;

Σχεδόν όλοι στο καΐκι είναι καλόγεροι. Αρκετοί είναι νέοι με μαύρα άτακτα γένια και μακριά μαλλιά. Καμιά σχέση με την εικόνα των ιερέων της πόλης που ξέρω. Κι ατίθασοι κάποιοι στο βλέμμα. Σαν να βιάζονται να φτάσουν, να περάσουν τα μονοπάτια, να μπουν στο κελί τους κι εκεί να νιώσουν ελεύθεροι. Τα νερά

συνεχίζουν να είναι βαθιά. Σκούρο μπλε παντού. Νιώθω τη βουβή του πίεση, τη δροσερή του ανάσα. Σαν να ξημερώνει και στη ζωή μου. Και είναι μια όμορφη ανοιξιάτικη μέρα. Κανείς πια δεν μιλάει. Ένα μεγάλο χέρι μας γνέφει με ήπια επιβολή: «Σωπάστε!»...

Τα μοναστήρια, που φαίνονται απ' το καΐκι, εντυπωσιακά. Στο Ρώσικο πράσινοι ψηλοί τρούλοι. Λένε ότι εδώ υπάρχει η μεγαλύτερη καμπάνα του κόσμου. Εξαώροφα κτίρια, χτισμένα με σκουρόχρωμη γκρίζα πέτρα. Θαυμάζω, ίσως και να ζηλεύω αυτούς τους μοναχούς, μα δεν τολμώ να το παραδεχτώ. Θαυμάζω το θάρρος του αναχωρητισμού, ζηλεύω τη γαλήνη τους. Δεν το τολμώ. Βιώνω την αγάπη κι εγώ, μ' έναν άλλο τρόπο, μα αγάπη πλέρια, αστείρευτη. Ένας κήπος κι η δική μου ψυχή και δυο μικρά αγγελούδια παίζουν στον ίσκιο. Όχι, δεν το τολμώ. Μα θέλω να μυρίσω το άρωμά του και να κρατήσω όσο μπορώ τη γεύση του.

Αριστερά τώρα ορθώνεται περήφανος κι ευθυτενής ο Άθως. Σύννεφα πιο χαμηλά απ' την κορφή του ρίχνουν τον ίσκιο τους στην πλαγιά κι η κορυφή φαίνεται ν' αγγίζει τον ουρανό. Εδώ δεν έχει πια δέντρα. Μόνο θάμνοι φυτρώνουν στους βράχους. Αφιλόξενες οι παραλίες. Τα σύννεφα πυκνώνουν στην κορυφή του. Ένα παιδάκι ντυμένο καλόγερος. Απ' την Αθωνιάδα Σχολή. Δεν ταιριάζει η στολή με τις κινήσεις του, με το βλέμμα του, με το γέλιο του. Ούτε το μαύρο χρώμα. Σπηλιές στην άκρη κι ένα κρυφό ακρογιάλι. Συνεχόμενες χαράδρες κόβουν το βουνό και δέντρα κρύβουν τα ποτάμια της βροχής. Ένας βράχος σκίστηκε και γέρνει προς τη θάλασσα, μα δεν πέφτει, μόνο ίσκιο χαρίζει και δέος.

Μονή Σιμονόπετρας. Εντυπωσιακή! Προέκταση του βράχου προς τον ουρανό. Σαν χέρια που δέονται. Αψηφά τον κίνδυνο, νικά το γήινο και εξαϋλώνεται. Ένα δελφίνι έσκισε βιαστικά τα νερά και χάθηκε. Όμορφη κι η ζωή, σκέφτηκα. Σταματήσαμε στο μικρό λιμάνι την Μονής. Κατέβηκαν τρεις καλόγεροι. Νέοι κι οι τρεις. Τους αγκάλιασε ένας ηλικιωμένος με ξεβαμμένο ράσο που τους περίμενε. Κίνησαν κι οι τέσσερις αργά βαδίζοντας για το μοναστήρι. Μαύρο, πράσινο, λευκό, γκρίζο, μπλε κι όλα γαλήνια. Τι κόσμος είναι αυτός! Επόμενη στάση Άγιος Γρηγόριος. Κάπως έτσι θα μας μοιράζουν κι όταν φύγουμε απ' τη ζωή... Ωραία θα ήταν! Θα 'θελα να κατέβω στο τέρμα.

Σε μισή ώρα φτάσαμε στο μοναστήρι. Δεκάδες πάσσαλοι κρατούν τα κελιά πάνω απ' τη θάλασσα. Αψηφούν τη βαρύτητα, τον κίνδυνο, το φως. Νιώθω δέος που τα κοιτάω. Κρατιούνται στη ζωή απ' το άγγιγμα των βράχων κι απ' το κοίταγμα του ουρανού, ένα με τον άνεμο, κι η θάλασσα σιγοτρώνει το ξύλο και τρίζει τις νύχτες και μαυρίζει, μα αντέχει, κι άλλοτε πάλι σίγουρα πονά, μα κι ελπίζει. Τι νόημα έχει η ζωή αν όλο φτιάχνεις κι επισκευάζεις και ποτέ δεν σου φτάνουν; Εδώ η απλότητα βαδίζει χέρι – χέρι με το μεγαλείο. Απλή μα απρόσιτη η ομορφιά και συνάμα ζεις μέσα της, ομορφαίνεις κι εσύ ετούτον τον τόπο με τη δικιά σου παρουσία.

Λειασμένες οι πέτρες στα σκαλοπάτια απ' τα χρόνια, απ' τους χειμώνες και τα τόσα βήματα που φιλοξένησαν. Μεγάλα, πλατιά σκαλοπάτια κάνουν υποφερτό τον ανήφορο. Μια μεγάλη ξύλινη πόρτα στην είσοδο του μοναστηριού, με

σκουριασμένες μεταλλικές ταινίες. Είναι από κείνες τις πόρτες με τα τεράστια κλειδιά, που φύλαγαν το καστρομονάστηρο τα βυζαντινά χρόνια απ' τους πειρατές. Τώρα γερασμένα μας καλωσορίζει αυτή πρώτη. Ύστερα μια χαμηλή καμάρα, σκοτεινή κι αμέσως μετά το αίθριο του μοναστηριού, τυλιγμένο στο φως. Ένα πολύ μεγάλο κυπαρίσσι σαν λόγχη σημαδεύει τον ουρανό.

Τακτοποιήθηκα στον ξενώνα. Είχα λίγο χρόνο στη διάθεσή μου. Είπα να ξαπλώσω, αλλά το μετάνιωσα. Βγήκα στην αυλή. Όλα με τάξη. Και πουθενά μια κάποια παρουσία να δείχνει πώς γίνονται όλα στην εντέλεια. Έβλεπα κάτι ίσκιους να κινούνται αθόρυβα. Ένιωθα ξένος, αταίριαστος. Μα έλπιζα να τον δω ξαφνικά, ν' ακούσω τη φωνή του, να νιώσω τον αέρα που θ' αναδεύει απ' την παρουσία του. Φαντάστηκα τα δικά του χέρια να βάφουν στον ασβέστη τον κορμό του κυπαρισσιού, να τακτοποιούν τον κήπο, να φροντίζουν τα λουλούδια. Τίποτε. Σιωπή πιο βαριά απ' την αναμονή. Γύρισα στο δωμάτιο. Ένα στενό κρεβάτι κι ένα σκληρό στρώμα μου θύμισαν ότι κάποιες απολαύσεις δεν πρέπει να επιβιώσουν εδώ. Έκλεισα για λίγο τα μάτια μου.

Ο εσπερινός ήταν κατανυκτικός. Οι καλόγεροι έψελναν, ο καθένας από διαφορετική θέση. Ψαλμωδία αβίαστη, αρμονία να ξεχύνεται απ' τα χείλη τους και να γεμίζει το χώρο. Οι τοιχογραφίες του νάρθηκα με σκηνές απ' την κόλαση και τη Δευτέρα Παρουσία. Το τέμπλο πλούσιο ξυλόγλυπτο. Οι θρόνοι ως την τελευταία λεπτομέρεια δουλεμένοι. Μια ομορφιά ξεχωριστή, μια καλλιτεχνική δημιουργία ανιδιοτελής, μια προσφορά ψυχής, έμπνευση στα όρια του μυστικιστικού, του απρόσιτου. Βλέπεις το χέρι των παλιών τεχνιτών να λειαίνει το μάρμαρο, να σκαλίζει το ξύλο, να ζωγραφίζει τους τοίχους και το βλέμμα τους βαθύ, σαν των αγίων, ένα μαζί τους.

Προσκύνησα τα άγια λείψανα. Το χέρι του Αγίου Δαμιανού – είχαμε τάξει τα παιδιά στους Αγίους Αναργύρους, ο γιος μου ο Αλέξανδρος λέγεται και Δαμιανός – το χέρι του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου. Ανέδιδαν ένα ξεχωριστό άρωμα. Κάπως έτσι θα μυρίζει η αθανασία. Προσκύνησα με ευλάβεια, χωρίς να κλείσω τα μάτια μου. Κόκαλα στο χρώμα του σκούρου ξύλου. Μετά το δείπνο, αλάδωτη μανέστρα με ντομάτα φρέσκια, ελιές, μαύρο ψωμί, μήλο με σταφύλια και στο τέλος λίγα κόλλυβα.

Ζήτησα να δω τον ηγούμενο. Ήταν πολύ άρρωστος. Ωστόσο με δέχτηκε. Πήγα μ' ένα σωρό ερωτήσεις έτοιμες να ειπωθούν. Μόλις τον είδα δεν ρώτησα τίποτε. Δεν μπόρεσα. Μου φάνηκε πολύ φτηνό να ρωτώ μες στην αγωνία έναν ετοιμοθάνατο άνθρωπο για τον αδερφό μου και την αναζήτησή μου σ' αυτό το υπέροχο μέρος. Ήταν μεγάλη χάρη και ανείπωτη τύχη που με δέχτηκε. Μου έδωσε την ευχή του. Το δέρμα στο χέρι του, όταν το φίλησα, ήταν πολύ απαλό και μύριζε όπως τα άγια λείψανα. Μου μίλησε λίγο. Μου είπε να προσεύχομαι, να κοιτάζω την αιώνια ζωή, όχι την εφήμερη. Όποιος κι αν μου το έλεγε αυτό θα γελούσα, όμως αυτός πέθαινε κι είχε το θάρρος να δίνει συμβουλές, δεν ήταν καθόλου φοβισμένος, όχι, ίσως και ν' ανυπομονούσε να πεθάνει. Ο θάνατος είναι το πέρασμα σε μια άλλη ζωή. Τον

πίστεψα, τον ζήλεψα. Σαν φίλος με τη ζωή, με το θάνατο, με τη συνείδησή του, με τους φόβους του. Δεν τον ρώτησα για το λόγο που επισκέφτηκα το μοναστήρι. Θυμήθηκα τα λόγια στο γράμμα. «Μην ρωτήσεις για μένα. Άσε τα βήματά σου να σε οδηγήσουν. Άσε την ψυχή σου ελεύθερη ν' ακολουθήσει τα αέρινα μονοπάτια και θα με βρεις...». Ας νιώσω λοιπόν, ας συνηθίσουν τα μάτια μου στο σκοτάδι κι ίσως τον δω να με κοιτάζει από ώρα. Αυτό έπρεπε να κάνω, να συνηθίσω τα μάτια μου σε τούτο το σκοτάδι. Ή μήπως σε τούτο το λαμπερό φως;

Κάτω από μια μεγάλη καρυδιά στο πίσω μέρος της μονής μας μίλησε ένας μοναχός για τη θρησκεία. Δεν ήταν τόσο αυτά που έλεγε, όσο το πόσο πολύ τα πίστευε. Η έκφρασή του γαλήνια. Κι εγώ ψάχνω και ψάχνω και πάντα είμαι στην αρχή και δεν βρίσκω νόημα και με πιάνει πανικός. Νιώθω τη ζωή μου να γλιστρά, να φεύγει, να χάνεται και δεν έχω λόγο ύπαρξης, κάτι για το οποίο να παλέψω. Τι μονοπάτι να 'ναι αυτό της πίστης; Μέσα στην όλη ματαιότητα μήπως τελικά είναι η μόνη αλήθεια; Έπιανα κάποιες στιγμές τον εαυτό μου να ξεφεύγει απ' τη συζήτηση και να κοιτά το ηλιοβασίλεμα. Η θάλασσα μάτωσε. Ξύπνησε πάλι μέσα μου ο ποιητής. Πόσες φύσεις έχω; Και πρέπει να συγκρούονται συνεχώς; Η ψυχή μου ένα σπίτι γεμάτο περιστέρια. Φτάνει ένας θόρυβος, μια ξένη παρουσία, μια καινούργια παρουσία να ταραξεί τα πουλιά και να γεμίσει από άτακτα φτερουγίσματα. Κι όταν όλα κατασταλάζουν, πρέπει να μένω σιωπηλός, να μην χαλάσω τη γαλήνη. Μα αυτή την ψυχή κληρονόμησα, πλούσια, γεμάτη ζωή και χρώματα. Όχι, δεν ζηλεύω τελικά την ασυνειδησία, την αναισθησία, την τάξη, την ισορροπία, όχι! Φύση δική μου είναι η ματαιοπονία, η ματαιοδοξία, το ταξίδι στο γύρο του άβατου, η παρατήρηση, η ενδοσκόπηση, η ενατένηση, η έμπνευση, η μοναξιά ίσως, η ηθελημένη μοναξιά, η δημιουργία κι ο πόνος ίσως... Χρέος μου να ψάχνω, ν' ανακαλύπτω, ν' αποκαλύπτω, να συνθέτω κι ας αποσυντίθεται.

Εξομολογήθηκα στον πατέρα Πανάρετο. Έκλαψα. Δεν μπόρεσα να κρατηθώ. Στο παρεκκλήσι δυο κεριά μονάχα αναμμένα. Ησυχία. Η φωνή μου σπασμένη. Οι άγιοι με κοιτούσαν στα μάτια και περίμεναν. Ο πατέρας Πανάρετος κοιτούσε χαμηλά και μετρούσε το κομποσκοίνι του. Του τα 'πα όλα. Ζήτησα συγχώρεση. Μου είπε πως δεν φταίω. Επέμεινα. Ζήτησα να συγχωρήσει και τους άλλους, που χάλασαν τη ζωή μου και τη ζωή των παιδιών μου. Μου είπε να μην κοιτάζω πίσω. Να ξαναπαντρευτώ, να ξαναφτιάξω τη ζωή μου. Τότε με κοίταξε στα μάτια. Τα δικά του ήταν γαλανά, βυθισμένα σε μαύρες κόγχες. Είδα τη ζωή μου ξανά όμορφη. Μια νέα αρχή, αυτό χρειαζόμουν. «Η ζωή είναι μπροστά σου, μου είπε, και σου χρωστάει πολλά». Ξαφνικά γέμισα φως, ένα φως ζεστό κι ο άνεμος κόπασε. «Τη χάρη του θεού, έλεγε, αυτή να βρεις, ξέρεις τον τρόπο. Να την ψάξεις μέσα σου». Η χάρις του θεού... Πριν δέκα χρόνια την κατέκρινα αυτή τη φράση, αυτό το περιεχόμενο. Τη θεωρούσα εντελώς κενή, ακατάληπτη. Ζητούσα αποδείξεις για την ύπαρξη του θεού. Τώρα ήρθα εδώ συντετριμμένος και ταπεινωμένος. Ίσως τελικά βρήκα την απόδειξη που ζητούσα.

Κοντεύει 9:30. Όλοι έχουν πέσει για ύπνο. Είμαι από τις 3 τα χαράματα στο πόδι.

Θα ξυπνήσω πάλι στις 3. Κάθομαι στο αρχονταρίκι μόνος μου και γράφω όλα αυτά. Προσπαθώ να προλάβω τις σκέψεις μου. Εδώ πράγματι το πνεύμα καρπίζει. Δεν υπάρχει κάποια πρόκληση, κάποια αμφιβολία, κάτι έστω που να σε αποσπάσει. Ο καλύτερος χώρος για πνευματική εργασία. Έξω η θάλασσα ανασαίνει αργά. Στην άκρη ο αφρός αιχμαλωτίζει λίγο φως του φεγγαριού και το παίρνει μαζί του βαθιά να στολίζει το βυθό. Δεν πρέπει να ξεχάσω τίποτε. Ούτε να χάσω το αίσθημα που νιώθω εδώ, σ' αυτή την ξέχωρη γωνιά της ζωής.

Ξύπνησα μόνος μου στις 2.30 και δεν ξανακοιμήθηκα. Στις 3.00 ακούστηκε ο ξύλινος ήχος του τάλαντου. Ένα κάλεσμα χρέους μες στη νύχτα, μες στη ζωή. Σηκώθηκα αβίαστα. Ήμουν ξεκούραστος, έτσι ένιωθα εκείνη τη στιγμή. Όπως όταν πρόκειται να ζήσεις ένα μυστήριο, καταβάλλεται η κόπωση του σώματος απ' την επιθυμία της ψυχής. Πήγα στη Θεία Λειτουργία. Μόνο ένα καντήλι αναμμένο. Στην αρχή σκοτάδι. Δεν έβλεπα τίποτε. Έβρισκα ψηλαφιστά τις εικόνες, για να χαιρετήσω. Όταν συνήθισαν τα μάτια μου, παρέμεινα ακίνητος, μέρος κι εγώ του μυστηρίου και της σιωπής.

Οι καλόγεροι έφελναν μες απ' τους ίσκιους. Οι γεροντότεροι με τα άσπρα γένια φαινόταν λίγο πιο καθαρά. Λόγια απαλά, γλυκά, ψαλμωδία αρμονική. Κάθε φορά που σηκωνόμουν ακουγόταν ο τριγμός απ' το ξύλινο παγκάρι. Σηκωνόμουν έτσι αργά, σχεδόν αθόρυβα και καθόμουν το ίδιο αργά. Για ώρα πολλή έμενα όρθιος. Δεν ένιωθα κούραση.

Σε μια στιγμή έφυγαν όλοι σχεδόν οι καλόγεροι κι επέστρεψαν όλοι μαζί, όταν βγήκε το "Μετά Φόβου" και μετέλαβαν ευλαβικά. Έπαιρναν αντίδωρο κι έπιναν νερό από ένα μεταλλικό ποτήρι από μια λεκάνη, μεταλλική κι αυτή. Η ώρα πέρασε πιο γρήγορα απ' ότι περίμενα. Δεν κοίταξα ούτε μια στιγμή το ρολόι. Κάπου – κάπου σχεδόν μ' έπαιρνε ο ύπνος έτσι όπως ήμουν σκυφτός και τα λόγια της Λειτουργίας γινόταν άλλη γλώσσα, γέμιζε παραισθήσεις ο χώρος κι ύστερα πάλι επανερχόμουν.

Χάραξε η μέρα. Απ' τα μικρά παράθυρα του τρούλου έβλεπα το πρωινό να κρυφοκοιτάζει. Όταν βγήκαμε έξω, ήταν πια μέρα. Κοίταξα πάλι με αγωνία γύρω μου. Μια ξέχωρη κίνηση περίμενα, έναν αλλιώτικο ήχο, ένα νεύμα. Τίποτε. Αφέθηκα. Πήγα στην τραπεζαρία μαζί με τους υπόλοιπους επισκέπτες της Μονής. Φάγαμε ψάρι και πατάτες. Είχε και κρασί κόκκινο, δυνατό, δικό τους. Ήπια δυο ποτήρια. Ένας μοναχός διάβαζε κατά τη διάρκεια ένα κήρυγμα για το πώς πρέπει ν' αντιμετωπίζει ο σωστός χριστιανός την αρρώστια. Έπεσα με λαιμαργία στο φαγητό. Πεινούσα...

Πήγα στο αρχονταρίκι. Ρώτησα τον αρχοντάρη τι να κάνω. Εκείνος μου είπε ότι δεν μπορούσα να μείνω άλλο στη Μονή Αγίου Γρηγορίου. Θα πήγαινα ξανά στη Δάφνη κι από κει στη Μονή Ξενοφώντος. «Πήγαινε εκεί με την ευχή του Θεού, μου είπε, όλα έχουν το νόημά τους. Κανέναν δεν χάνει ο Θεός. Θα βρεις αυτό που ζητάς».

Σε λίγο ήμουν στο μόλο και περίμενα το караβάκι. Κοπάδι τα ψάρια στην άκρη. Τα

τάισα λίγο ψωμί που είχα πάρει για το δρόμο. Κελαηδίσματα εξαίσια πουλιών. Οι καλόγεροι φορούν τα παλιά τους ράσα και φεύγουν για τις δουλειές τους. Κάποιοι δόκιμοι φωνάζουν και γελάνε. Εγώ με το σάκο μου έτοιμος να φύγω. Ήρθα, είδα, ένιωσα. Δεν θα ξεχάσω. Νυστάζω αφόρητα. Θα είμαι πολύ χλωμός τώρα κι αξύριστος. Δεν με νοιάζει. Νιώθω όμορφα. Αυτό μου φτάνει.

Η Μονή Ξενοφώντος είναι απ' τις πιο παλιές στο Άγιο Όρος. Χτισμένη το 980 περίπου. Βρίσκεται δίπλα απ' τη θάλασσα κι απ' τα παράθυρα νιώθεις την ανάσα της. Εργασίες γινόταν, όταν έφτασα. Μια μπόρα είχε κατεβάσει πολλή λάσπη απ' το βουνό και προσπαθούσαν να καθαρίσουν τους δρόμους και την προβλήτα. Κατεβήκαμε πέντε προσκυνητές. Πολύ πρόσχαρος ο αρχοντάρης κι εδώ. Μου έφτιαξε καφέ και με κέρασε λουκούμι και τσίπουρο. Νύσταζα πολύ. Πήγα στο δωμάτιό μου. Ως τις 4.00 που είχε εσπερινό είχα αρκετό χρόνο. Πώς αντέχουν αυτοί σε τέτοιους ρυθμούς;

Κοιμήθηκα αμέσως και ξύπνησα μέσα σε παραισθήσεις. Η ώρα σαν ένας χτύπος πέρασε. Σήμανε εσπερινό. Σηκώθηκα. Ήμουν με τα ρούχα μου, ξεσκεπάστος. Ζήτησα να μιλήσω με κάποιον μοναχό. Ήρθε ο πατέρας Λουκάς, ένας χαμογελαστός άνθρωπος, λεπτός και ψηλός, με πολύ μακριά μαύρα γένια. Μου είπε να τον ακολουθήσω στο ιερό κατά τη διάρκεια του εσπερινού. Πέτρινη η Άγια Τράπεζα κι ο εσταυρωμένος δίπλα μας ν' ακούει. Ο πατέρας Λουκάς είναι απ' τη Λάρισα. Το τοπικό στοιχείο μετράει σε ξένα μέρη. Γνώριζε τον πνευματικό μου, τον πατέρα Σεραφείμ. Ένιωσα μεγάλη οικειότητα μαζί του, σαν να τον ήξερα χρόνια. Μιλήσαμε για τις δυσκολίες της ζωής, πώς φωλιάζει και θρέφεται το μίσος μέσα μας, πώς ξεχειλίζει κάποιες φορές και δεν μπορούμε να το νικήσουμε. Του μίλησα για τη δικιά μου ζωή. Ζήτησα κι απ' αυτόν συμβουλές, έστω τη γνώμη του. Εδώ μέσα έμαθα τόσο γρήγορα να εμπιστεύομαι τους ανθρώπους. Με κοίταξε στα μάτια. «Όλα είναι σχέδια του Θεού, μου είπε, κανέναν δεν αδικεί. Έχει το σκοπό του. Δες πιο μακριά...». Και πράγματι είδα κάπου την ευτυχία ν' ανθίζει κι ένα πρόσωπο όμορφο κι άδολο να με κοιτά και να λάμπει. Εκεί πίσω απ' την Άγια Τράπεζα, μες στην κατάνυξη του εσπερινού, δίπλα απ' αυτόν τον άγνωστο μέχρι πριν λίγο καλόγερο, κάτω απ' το βλέμμα του Χριστού, ένιωθα να παίρνω τέτοια δύναμη, να βρίσκω αυτό που πράγματι χρειαζόμουν, να βλέπω καθαρά, απαλλαγμένος απ' το μίσος που με τύφλωνε τόσο καιρό, να βάζω νέους στόχους και να παλεύω για τους ανθρώπους που πράγματι το αξίζουν. Για ένα ξέφωτο ταξιδεύω και ήδη βλέπω τον ήλιο να τρυπά τα σύννεφα και να μου δείχνει τον προορισμό μου, το ξέφωτο της νηνεμίας και της λάμψης, της γαλήνης και της πλήρωσης, της δικαίωσης, της υπομονής και της πίστης.

Μετά το απόδειπνο με φώναξε ο αρχοντάρης και μου είπε πως την επόμενη μέρα θα πήγαινα στη Μονή Δοχειαρίου με τα πόδια από ένα μονοπάτι, μετά το φαγητό. Εκεί να προσκυνήσω και να ζητήσω να μιλήσω με τον πατέρα Ευφραίμ. Εκείνος θα μου έδινε ίσως κάποιες πληροφορίες για τον αδερφό μου. Τον ευχαρίστησα. Έπαψα πια να ρωτώ. Ένιωθα να κινούνται όλα από ένα αόρατο χέρι. Περίττευαν οι

ερωτήσεις και οι απορίες.

Στη συνέχεια με οδήγησαν μαζί με κάποιους άλλους προσκυνητές στον πρόναο και μας έδειξαν τα ιερά λείψανα της Μονής. Τίμιο ξύλο και το δεξί χέρι του Αγίου Γεωργίου. Από μικρός θαύμαζα αυτούς τους αγίους πολεμιστές που σκότωναν εχθρούς και δράκους. Ξεχώριζαν απ' τους άλλους σκελετωμένους αγίους, που ήταν συνήθως μεγάλης ηλικίας. Αυτοί ήταν ήρωες, δυνατοί και ρωμαλέοι. Πράγματι ένιωθα σαν ένα παιδί που μπαίνει στις σελίδες του παραμυθιού που διαβάζει και χάνεται σε μια χώρα μαγική. Μου άρεσε πολύ μια εικόνα του Αγίου Γεωργίου εφίππου, με πολλές αποχρώσεις του κόκκινου χρώματος και πολλές λεπτομέρειες. Ξέφευγε απ' την κλασική τεχνική των αγιογράφων και προσέγγιζε τη ζωγραφική της Αναγέννησης.

Η θάλασσα ακούγεται στο δωμάτιό μου δυνατά. Ένα ελαφρό αεράκι ριγά το πέλαγος και γίνεται ανάσα, στεναγμός κι αγκαλιά. Λείες οι πέτρες στην ακρογιαλιά και πολύχρωμες, μεγάλες σαν γλυπτά. Λίγη φαντασία χρειάζεται μονάχα. Βγήκα σ' ένα στενό μπαλκόνι. Μόνος μου. Εγώ, ο ουρανός, η θάλασσα, ο αέρας, ο ήχος απ' τα κύματα, κι ο άλλος, ο σιωπηλός ήχος απ' τις προσευχές των μοναχών. Ένα κομμάτι, ένα τόσο δα μικρό κομμάτι της αιωνιότητας κι εγώ αυτή τη στιγμή. Δεν είμαι απαραίτητος, μα τη βιώνω. Μια φώκια φάνηκε κοντά στην ακτή. Χάθηκε. Ξαναφάνηκε λίγο πιο δυτικά. Μπήκε στη γραμμή του ήλιου που βασιλεύει, έγινε κόκκινη κι αυτή. Σαν ένα μήνυμα, σαν μια ελπίδα. Η ζωή κι η μαγεία, το τώρα και το πάντα. Νιώθω πως όλα με κοιτούν. Χιλιάδες μάτια καρφωμένα πάνω μου περιμένουν. Μα εγώ δεν βιάζομαι πια. Αρχίζω να νιώθω το μυστήριο της ζωής, ν' αναπνέω απ' το μυστήριο της ζωής. Να ψάχνω τα μυστικά σημάδια που τόσα χρόνια δεν τα 'βλεπα, τυφλός εν τη αγνοία μου. Και γεμίζει η ψυχή μου εικόνες και συναισθήματα. Οι σκέψεις παραταγμένες η μια δίπλα στην άλλη. Κι είναι όλες όμορφες, όπου κι αν κοιτώ, όλες βουτηγμένες στην κόκκινη γραμμή του ήλιου, που είναι λέω πιο ζεστή η θάλασσα εκεί απ' τον ήλιο που σβήνει μέσα της.

Νύχτωσε πια. Τώρα ο ήχος των κυμάτων επιβάλλεται, γίνεται η ανάσα της νύχτας, αφομοιώνεται σιγά – σιγά. Θα με κρατάει απ' το χέρι στα όνειρα, εκεί που θα ξαναγίνω παιδί και θ' ακούσω και πάλι τη φωνή του σαν ηχώ της δικιάς μου φωνής, θα νιώσω τον αέρα της παρουσίας του, θα δω εκείνα τα βαθιά μάτια που μελαγχολικά κοιτούσαν κι έψαχναν από κάπου να πιαστούν. Και θα χαθώ μαζί του, όπως χανόμουν κάθε βράδυ αυτά τα χρόνια της απουσίας του, που το 'νιωθα πως ζούσε, ένιωθα να φτερουγίζει η ψυχή μου, ήξερα πως ήταν καλά και περίμενα το δικό του κάλεσμα. Αν είχε χαθεί θα το ένιωθα σαν μαχαιριά στο στήθος μου, όπως τότε, εκείνο το βράδυ που δάκρυσα ξαφνικά και πόνεσα σαν να σκίστηκε κάτι μέσα μου κι ύστερα εκείνο το τρελό χτύπημα του τηλεφώνου κι η αλλόκοτη φωνή και λίγο μετά τον βρήκα στο διάδρομο του νοσοκομείου να κρατά σφιχτά με τα δυο του χέρια το κεφάλι του, να κλαίει και να σπαράζει, μέχρι που πήγα δίπλα του και τον αγκάλιασα μ' όλη μου τη δύναμη μήπως πάρω λίγο απ' το δικό του πόνο και

σφίχτηκε πάνω μου και ψιθύριζε μες τους λυγμούς του «Πες μου πως δεν είναι αλήθεια. Δεν μπορεί να είναι αλήθεια! Δεν μπορεί να χάθηκαν κι οι δυο τους έτσι σε μια στιγμή...Ό,τι είχα, ό,τι έχτιζα τόσο καιρό, ολόκληρη η ευτυχία μου, τα αγαπημένα μου μάτια... Ποιος αποφασίζει για τη δική μας ζωή; Για τη δική μας ευτυχία;»

Ο Ηγούμενος της Μονής Ξενοφώντος έχει καταπληκτική φωνή κι όταν ψέλνει, γεμίζει το καθολικό ως πάνω. Ένας γέροντας με μακριά κάτασπρα γένια και βλέμμα αυστηρό, που αφήνει από κάτω την καλοσύνη να ξεχειλίζει. Μα όταν ψέλνει, σε κάνει να ριγάς, γεμίζει την ψυχή σου που φτερουγίζει. Φωνή γλυκιά και όμορφη, στεντόρεια, σταθερή και στιβαρή, μα πάνω απ' όλα αισθαντική, πηγαία, αβίαστη, αρμονική με το χώρο, αποδίδει καθαρά τα λόγια του ύμνου μα και το πνεύμα του, τις βαθύτερές του προεκτάσεις, χαϊδεύει τις εικόνες, το μαρμάρινο τέμπλο και φεύγει προς τον ουρανό. Μελίχια φωνή, ένα χάρισμα αφιερωμένο στο μοναδικό δωρητή.

Μετά τη Θεία Λειτουργία είχε παράκληση κι ύστερα τράπεζα. Δυνατό κόκκινο κρασί συνόδευε το φαγητό. Μας έδειξαν ένα πραγματικά εντυπωσιακό μουσείο μνημείων της Μονής, που το καθένα είχε τη μοναδικότητά του. Τα δύο μεγαλύτερα φορητά ψηφιδωτά που σώζονται με παραστάσεις του Αγίου Γεωργίου και του Αγίου Δημητρίου. Εικόνες ενός αγιογράφου Αντωνίου, που είχε μια παράξενη τεχνική φωτοσκίασης από τα αριστερά και πάνω κι ένιωθες τους Αγίους σαν να βγαίνουν απ' το σκοτάδι. Ή μήπως αποσυρόταν στο σκοτάδι; Είδαμε σπάνια χειρόγραφα χιλίων και παραπάνω ετών με τις υπογραφές αυτοκρατόρων του Βυζαντίου, τα ονόματα των οποίων συχνά τα αναφέρω στο σχολείο, στο μάθημα της Ιστορίας. Είδαμε έναν ολόχρυσο σταυρό με εξαιρετική τεχνική και λεπτομέρειες που προκαλούν το θαυμασμό, που φτιάχτηκε στα Γιάννενα το 18ο αιώνα. Είναι ωραίο ν' αφήνεις κάτι πίσω σου, κάτι που να προκαλεί συναισθήματα και θαυμασμό και να ζεις έτσι κι εσύ μέσα απ' αυτό, σαν να ταξιδεύεις στην αιωνιότητα. Πολλές φορές το σκέφτηκα... Είμαστε ξεχωριστοί, γιατί έχουμε τη λογική, μα το ταλέντο και η αυταπάρνηση είναι αυτό που διακρίνει τους σπάνιους ανθρώπους. Έτσι κι αλλιώς μια ζωή μας τυχαίνει. Μπορούμε να τη ζήσουμε όπως τη θέλουμε, μπορούμε και να τη χαλάσουμε αν θέλουμε, μα είναι μόνο μια ζωή. Και υπάρχουν κάποιοι που δεν προλαβαίνουν να κάνουν τίποτε, γιατί ζουν με το πρόσωπο στραμμένο στον τοίχο. Θυμάμαι είχα γράψει κάποτε:

«Κι αυτό είναι το χειρότερο να μην μπορέσεις να κάνεις ούτε ένα σωρό με πέτρες σαν τάφο στη ζωή σου...»

Βάδισα παραλιακά για τη Μονή Δοχειαρίου. Μεγάλες πολύχρωμες πέτρες στην άκρη της θάλασσας. Πήρα μετά ένα μονοπάτι. Μικρές ξύλινες πινακίδες με οδηγούσαν. Πέρασα ανάμεσα από ελιές και σκόρπιες καρυδιές και συκιές. Έφτασα περίπου μία ώρα μετά. Όλοι οι καλόγεροι που είδα εκεί ήταν υπερβολικά αδύνατοι και κουρασμένοι. Φαινόταν στα μάτια τους. Με κέρασε ένας γέρος πολίτης τσίπουρο και λουκούμι. Ζήτησα να πάω στο ναό. Ήρθε ένας νεαρός καλόγερος

μαζί μου. Καταπληκτικές αγιογραφίες του 16ου αιώνα της Κρητικής Σχολής. Ολόκληρος ο τοίχος του νάρθηκα με μια παράσταση φυτού που έκανε καμπύλες και σε μικρούς κύκλους που σχηματιζόταν ήταν μορφές Αγίων. Στον κυρίως ναό δύο μεγάλες εικόνες της Παναγίας με πολλά χρυσά αφιερώματα, θαυματουργές και οι δυο. Ζήτησα απ' το μοναχό να μ' αφήσει να τις φωτογραφίσω. Αρνήθηκε. Επέμεινα να φωτογραφίσω τουλάχιστον τη μεγάλη τοιχογραφία του πρόναου. Αρνήθηκε και πάλι μ' έναν πολύ γλυκό τρόπο που με αφόπλισε. Είπα μόνο «Επομένως, για να ξαναδώ αυτή την τοιχογραφία, πρέπει να ξανάρθω...». Συμφώνησε, χαμογελώντας ταπεινά και κοίταξε χαμηλά.

Έχει ένα πηγάδι έξω απ' το ναό. Φτάνει πολύ βαθιά και βγάζεις αγίασμα μ' έναν κουβά. Ήπια κι έβρεξα και το πρόσωπό μου. Όλα πέτρινα εδώ. Στενοί δρόμοι, τοίχοι ψηλοί. Όμορφο μοναστήρι. Ήμουν μόνος μου. Έβγαλα κρυφά μια φωτογραφία το πηγάδι. Ήθελα κάτι να δένει τις αναμνήσεις μου μ' αυτό το μέρος. Κοίταζα γύρω μου. Κι εδώ σιωπή. «Τι ψάχνω, σκεφτόμουν, τι κάνω εδώ; Ξέρω πως είναι καλά. Δεν χρειάζεται ίσως να τον δω. Και πιθανόν να μην τον δω. Μου φτάνει που επικοινωνήσε μαζί μου. Θα το πω και στους γονείς μας να πάψουν πια να τον θρηνούν».

Ζήτησα απ' το νεαρό μοναχό να μιλήσω με τον πατέρα Ευφραίμ. Μου είπε να περιμένω στο αρχονταρίκι. Μετά από δέκα περίπου λεπτά ήρθε ένας γέροντας με πυκνά πάλλευκα γένια, σαν εκείνον το γερό-χρόνο στα βιβλία του Δημοτικού. Τα φρύδια του σηκωνόταν στις άκρες και το μέτωπό του βαθύ, ανάγλυφο. Τον χαιρέτησα. Το χέρι του σκληρό και ροζιασμένο σαν του παππού μου, που πέρασε όλη τη ζωή του με τον κασμά και το λισγάρι. Και η φωνή του ταίριαζε στην όψη του, βαριά κι επιβλητική.

«Του μοιάζεις τόσο πολύ, μου είπε. Έτσι ήταν κι εκείνος. Σαν να τον βλέπω τώρα μπροστά μου».

«Γνωρίσατε τον αδερφό μου; Ρώτησα γεμάτος αγωνία. Πότε; Πώς ήταν; Πού βρίσκεται τώρα;»

«Εγώ τον κράτησα στο μοναστήρι για ένα περίπου μήνα. Πονούσε πολύ. Ήταν ένα πληγωμένο αγρίμι. Περάσαμε ώρες πολλές συζητώντας. Το μίσος τον έτρωγε. Αν έβγαине έξω, θα σκότωνε και θα καταστρεφόταν η ψυχή του. Εδώ ημέρεψε. Βρήκε το καταφύγιό του και τη γαλήνη που του έλειπε. Τον έστειλα και σ' άλλα μοναστήρια. Μετά έμαθα ότι ήταν δόκιμος στη Μονή Ξηροποτάμου. Ήμουν και στη χειροτονία του».

Κοίταξα ξανά τα χέρια του. Ήθελα να τα σφίξω και να τα φιλήσω.

«Μου είχε πει ότι έφυγε χωρίς να σας πει πού πάει. Του ζήτησα επανειλημμένως να σας ειδοποιήσει. Δεν θέλησε. Το είδε σαν δοκιμασία. Δεν ήθελε άλλους δίπλα του κι εσείς θα τον μπερδεύατε. Παράξενος ο Θεός! Μεγάλη η χάρη του, πολλοί οι δρόμοι για να βρεις την πίστη σου!»

Πολύ βαθιά και σφαιρική παιδεία είχε αυτός ο γέροντας. Χωρίς να ξεφεύγει απ' τη γραμμή της πίστης του, απαντούσε σ' ό,τι κι αν τον ρωτούσα. Καταγόταν από

Πολίτικη οικογένεια, μοναχοπαίδι, πλούσια πολύ η οικογένειά του. Τα παράτησε όλα κι από είκοσι δύο χρονών ήρθε στο μοναστήρι. Όλοι τον θεωρούσαν άγιο άνθρωπο και πράγματι όλα ισορροπούσαν γύρω του.

Έπρεπε να επισκεφτώ τη Μονή Ξηροποτάμου. Κοίταξα στο διαμονητήριο. Δεν έγραφε κάτι. Την επόμενη όμως μέρα θα έπρεπε να αναχωρήσω. Η Μονή Ξηροποτάμου θα ήταν ο τελευταίος μου σταθμός. Έφυγα το πρωί ξανά από τη Μονή Ξενοφώντος για τη Δάφνη κι από κει με τα πόδια περίπου μια ώρα δρόμος. Ένιωθα ότι είχα πια καιρό στο Άγιον Όρος. Ο αρχοντάρης με δέχτηκε πολύ ευγενικά.

«Μπορείτε να μείνετε απόψε εδώ, μου είπε. Θα ενημερώσω τον Ηγούμενο».

Εδώ υπάρχει το μεγαλύτερο κομμάτι τιμίου ξύλου που σώζεται, δωρισμένο δέκα αιώνες πριν από κάποιο βυζαντινό αυτοκράτορα, Λακαπηνός νομίζω ότι είναι το όνομά του.

Πολυτελέστατος ο χώρος στο αρχονταρίκι. Πέτρινοι μεγάλοι τοίχοι, μάλλινα υφάσματα κρεμασμένα, ξύλινα ταβάνια. Απόλυτη ησυχία. Είναι περασμένες δύο το μεσημέρι. Σε δύο ώρες έχει εσπερινό. Τα ρολόγια πηγαίνουν τεσσερισήμισι ώρες μπροστά. Ακολουθούν τη Βυζαντινή ώρα.

Πήγα στον εσπερινό. Ο ναός πολύ μεγάλος. Το μεγαλύτερο καθολικό του Αγίου Όρους. Μαρμάρινοι θρόνοι. Το τέμπλο φτιαγμένο από καφέ όνυχα. Καταπληκτικά ξυλόγλυπτα. Τοιχογραφίες απ' την Αποκάλυψη. Το τέρας με τα επτά κεφάλια. Το σημάδι στο μέτωπο του αντίχριστου. Καταπληκτική ακουστική κι ένας καλόγερος με ουράνια φωνή.

Σ' αυτό το ναό μπαίνει αρκετό φως απ' τον τρούλο. Ο Χριστός στην κορυφή του θόλου είναι πολύ ανθρώπινος, μ' ένα γαλήνιο χαμόγελο, με όμορφα κεντητά σχέδια στα ρούχα του. Αυστηρότητα στο τυπικό της Λειτουργίας. Απόλυτη σιγή. Οι μοναχοί με ράσα κλαρωτά. Όλα καθαρά εδώ μέσα. Εντυπωσιάστηκα απ' την τάξη. Όλοι έχουν το ρόλο τους και κάνουν τη δουλειά τους με ηρεμία. Ακόμη και ο τρόπος με τον οποίο άναβαν κι έσβηναν τα καντήλια.

Ύστερα πήγαμε είχε τράπεζα. Χταπόδι με μανέστρα, μπρόκολο, τυρί, κρασί λευκό, τέλειο! Μόνο που έτρωγα αργά, για να το απολαύσω και δεν πρόλαβα να τελειώσω. Είπαμε, ετούτοι εδώ είναι αυστηροί. Δεν χωράνε εδώ απολαύσεις.

Μετά μου έδειξαν ιερά λείψανα από τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Στην άκρη υπήρχε ένας μεγάλος σταυρός με το κομμάτι τιμίου ξύλου που λένε ότι είναι το μεγαλύτερο που σώζεται. Έχει και μια απ' τις τρύπες των καρφιών που έμπηξαν στο σώμα του Χριστού. Αυτή βρισκόταν χαμηλά στο σταυρό. Φίλησα αυτό το σημείο. Κράτησα περισσότερο εκεί τα χείλη μου, σαν να έπαιρνα ζωή, ανάσαινα το άρωμά του. Έκλεισα τα μάτια μου. Ένιωσα να με κυριεύει ρίγος, σαν να μπήκε φως μέσα μου, σκαρφάλωσε στη σπονδυλική μου στήλη, μπήκε στο μυαλό μου και έφεξε μέσα μου. Τη νιώθω αυτή την αίσθηση και τώρα που γράφω. Ελπίζω ποτέ να μην τη χάσω...

Τι άνθρωποι θεέ μου είναι αυτοί! Αφιερώνουν τη ζωή τους σ' ένα σκοπό τόσο

αφηρημένο. Αγωνίζονται να κερδίσουν την αιώνια ζωή μετά το θάνατό τους. Προσφέρουν μόνο στους άλλους. Δεν έχουν φιλοδοξίες, όνειρα, ξαφνικές χαρές, ξαφνικές λύπες, δεν φτιάχνουν οικογένειες, δεν έχουν παιδιά. Από κανέναν τους δεν θα μείνει απόγονος κι όμως αιώνες τώρα τα μοναστήρια έχουν μοναχούς. Τι είναι αυτό που τραβάει κάποιον να ζήσει εδώ; Κι εμένα η ιδέα του μοναχισμού μού πέρασε κάποιες φορές απ' το νου, αλλά σαν ιδέα, όχι σαν σκοπός. Σίγουρα εδώ νιώθεις ασφάλεια και καθόλου άγχος. Υπηρετείς και σε υπηρετούν. Δουλεύεις και η αμοιβή σου είναι ηθική. Και κάθε μέρα ώρες ολόκληρες στο Καθολικό. Κι ύστερα μόνος σ' ένα στενό δωμάτιο. Δεν έχουν αναμνήσεις αυτοί οι άνθρωποι; Κάτι που να τους πονά; Κάτι που να περιμένουν; Προσεύχονται συνεχώς, κρατάνε τα κομποσκοίνια, μετρούν τις σκέψεις τους και λένε συνέχεια προσευχές. Κι έχει το βλέμμα τους μια διαύγεια κι η φωνή τους μια πραότητα. Μα η ψυχή τους; Είναι τόσο καθαρή στην πραγματικότητα; Ο πόλεμος μέσα τους; Οι αμφιβολίες; Πώς μπορείς να κλείσεις ερμητικά μια πόρτα και να φύγεις σκυφτός; Τι έργο επιτελούν τελικά αυτοί οι άνθρωποι; Πάντως και μόνο να σκεφτεί κανείς πόσοι άνθρωποι επισκέπτονται κάθε χρόνο τα μοναστήρια και πόση γαλήνη παίρνουν μαζί τους φεύγοντας, αρκεί!

Διάβασα απόψεις των επισκεπτών στην Μονή Ξηροποτάμου γραμμένες σ' ένα ογκώδες βιβλίο. Τι λόγια! Τι ευχαριστίες! Έγραψα κι εγώ κάτι. Θα μείνει πίσω μου να θυμίζει αυτό το ταξίδι. Έψαξα πιο πίσω. Δυόμισι χρόνια πριν. Τίποτε. Ήρθε σαν επισκέπτης, μα δεν έφυγε.

Τελευταία βραδιά στο Άγιο Όρος. Ξύπνησα μόνος μου πριν τις 3.00. Πήγα στο Καθολικό. Απόλυτη σιωπή και κάτι ίσκιοι να διαβάζουν προσευχές. Ελάχιστο φως. Κάθισα σ' ένα γωνιακό παγκάρι, ένα με το σκοτάδι. Μπροστά μου μια εικόνα της Παναγίας φωτιζόταν από ένα καντήλι. Έβλεπα μόνο τα μάτια της. Ένιωσα να με κοιτά αληθινά. Σαν ν' άπλωσε τα χέρια της κι έπιασε τα δικά μου. Κι ήταν σαν να μ' άγγιζε αέρας ζεστός. Ένας νεαρός καλόγερος μπροστά μου σβήνει τομανουάλι με ευλάβεια και προσοχή. Το φως ζωγραφίζει το πρόσωπό του. Πίσω μου μια τοιχογραφία. Στο κάτω μέρος μια επιγραφή: Άγιος Ιωνάς εκ Κύπρου. Οκτώβριος 1745. Κάθε βράδυ χίλια χρόνια τώρα η ίδια Λειτουργία, τα ίδια λόγια, ψαλμωδίες, ημίφως, κατάνυξη. Κάθε βράδυ. Μόνο τα κορμιά των μοναχών αλλάζουν, τίποτε άλλο, ούτε καν το βλέμμα τους. Μια αέναη πορεία προς την πλήρωση, ένα ατέλειωτο τραγούδι στην Παναγία, μια αστείρευτη αγάπη κι ατσάλινη θέληση, απάρνηση κι υποταγή στο πνεύμα. Εδώ πράγματι νιώθεις μικρός και συνάμα τόσο μεγάλος!

Αφού τέλειωσε η λειτουργία έμεινα τελευταίος. Θέλησα να ρωτήσω ξανά τον αρχοντάρη, τι όμως; Είδα πια την αλήθεια. Έκανα το ταξίδι μου. Νιώθω να με μαγνητίζει η ατμόσφαιρα. Αν ήταν εδώ θα είχε δει το όνομά μου, θα με γνώριζε ίσως στο Καθολικό, στην τραπεζαρία έστω. Τόσο καιρό περίμενα, θα μπορούσα ίσως να περιμένω και λίγο ακόμη. Στο γράμμα του το έλεγε καθαρά:

«Θα πας στη Μονή Αγίου Γρηγορίου και μετά ακολούθησε την καρδιά σου και τα

σημάδια. Θα σε βρω εγώ πριν από σένα, αν θέλει ο Κύριος». Απόρησα τότε, μα τώρα καταλαβαίνω σιγά – σιγά το λόγο. Ήθελε να μου μιλήσουν πρώτα οι εικόνες, η ατμόσφαιρα, η κατάνυξη, τι πιο πειστικό επιχείρημα; Ήθελε να δω και να νιώσω. Δεν τον ενδιέφερε να με πείσει. Δεν είχε άλλωστε πια κανένα νόημα. Ήθελε να γευτώ τη μαγεία. Εμπιστευόταν περισσότερο την ψυχή παρά τη λογική. Και είχε δίκιο. Απ' την αρχή έψαχνα σημάδια, που έγιναν λόγια, επιχειρήματα, αποφάσεις. Στην αρχή σε κάθε σκυφτό κορμί που με πλησίαζε έβλεπα αυτόν. Μετά συνήθισα, αφομοιώθηκα. Είπα θα με βρει αυτός. Εγώ ξεχωρίζω εδώ μέσα. Κι άρχισα να νιώθω παρά να ψάχνω. Κι άρχισα να τον καταλαβαίνω, να τον ζηλεύω. Ένας φόβος και μια απορία, που έγινε αποδοχή και θαυμασμός.

Μόλις ήπια νερό απ' το μεταλλικό ποτήρι κι έκανα να φύγω, ένα χέρι ζεστό μ' έπιασε απ' τον ώμο. Γύρισα ξαφνιασμένος. Ήταν αυτός! Ο αδερφός μου, η ψυχή μου! Τον γνώρισα, κοιτώντας τα μάτια του, το ένιωσα απ' τις μικρές αστραπές που γυάλιζαν μέσα τους. Τον αγκάλιασα σφιχτά μ' όλη μου τη δύναμη. Πόσο όμορφα μύριζαν τα μαλλιά του! Ένιωσα να δακρύζω. Δάκρυσε κι αυτός. Με πήρε πιο δίπλα. Δεν άφηνε στιγμή τα χέρια μου. Δεν ήξερα από πού ν' αρχίσω. Στο δρόμο σκεφτόμουν ότι θα τον μαλώσω, μόλις τον δω. Εξαφανίστηκε χωρίς ένα δείγμα, ένα γράμμα, κάτι. Τον θεωρήσαμε νεκρό. Η μητέρα μας φορούσε πια μαύρα. Σκεφτόμουν ότι θα τον μεταπείσω να γυρίσει. Μα μετά απ' αυτό το βάπτισμα τι να βρω να πω; Τι να βάλω στο ζύγι πιο βαρύ απ' αυτό που με μάγεψε; Είπα μόνο: «Χαίρομαι που είσαι καλά!». Και ήταν καλά. Το έβλεπα στο καθαρό του βλέμμα, στο λαμπερό του χαμόγελο, στον αέρα που ανάδευε γύρω του.

Του είπα για τα παιδιά μου. Αυτός με ρώτησε πρώτος. Του έλειψαν. Ευτυχώς είναι αγόρια και θα τα φέρω κάποια στιγμή να τους δει. Του είπα για το χωρισμό μου. Λυπήθηκε. Για τη νέα μου ζωή. Για τη μάνα και τον πατέρα. Δεν τους είχα πει πως θα τον αναζητούσα εδώ. Φοβήθηκα τις ψεύτικες ελπίδες. Θα τους τηλεφωνούσα σε λίγο. Δεν άξιζε να τον θρηνούν πια και να ζουν στη θλίψη.

«Σε ζηλεύω, του είπα σε μια στιγμή, αλλά εγώ δεν θα το 'κανα. Σε ζηλεύω και που βρήκες το κουράγιο να κάνεις κάτι τέτοιο. Πώς ζεις εδώ; Είσαι εντάξει;»

Χαμογέλασε πάλι. «Είναι ο παράδεισος εν ζωή, μου είπε. Είμαι ευτυχισμένος».

Έμεινα να τον κοιτώ σιωπηλός. Δεν ήθελα τίποτα άλλο.

«Πρέπει να φύγω, μου είπε σε λίγο. Μείνε μέχρι το απόγευμα. Θα τα πούμε όλα μετά».

Τον αγκάλιασα σφιχτά. Έφυγε γρήγορα. Πήγα στο δωμάτιό μου. Ήθελα να φωνάξω δυνατά. Σ' αυτή τη άγια γωνιά ένιωσα τα πιο βαθιά συναισθήματα και ξαναγεννήθηκα.

Μπορώ τώρα πια να γυρίσω πίσω γεμάτος. Ξεχειλίζω. Ξεκίνησα μ' αγωνία και δειλές ελπίδες. Στα τυφλά έψαξα κάτι που δεν ήξερα το πώς. Ψηλαφιστά βρήκα μιαν άκρη. Μα σαν άνοιξα τα μάτια της ψυχής μου, είδα καθαρά τα μονοπάτια, άκουσα τις φωνές. Ταξίδεψα στο χρόνο. Ένιωσα τόσο μικρός και συνάμα τόσο ξεχωριστός. Σαν να βρήκα την πραγματική μου διάσταση. Λες και δεν συνάντησα

το δίδυμο αδερφό μου, αλλά τον ίδιο μου τον εαυτό σ' άλλη διάσταση, μια πιθανή εκδοχή και της δικής μου ζωής... Τελικά ποιος είναι ο δειλός εδώ και ποιος ο θαρραλέος; Θα γυρίσω με γεμάτες τις βαλίτσες μου, μα σκυφτός και νικημένος. Αλλά εγώ έχω δυο άγκυρες να με κρατούν γερά στο λιμάνι της ζωής μου ακίνητο, μα και να με σώζουν απ' τις θύελλες, τα παιδιά μου. Του αδερφού μου το λιμάνι γκρεμίστηκε, χρόνια τώρα, και δεν θέλησε να φτιάξει ένα καινούργιο. Και δεν ήταν

δεν αλλά το σέβομαι. Τώρα όλα με τους ανθρώπους αυτό που μου είπαν τα

(*)Ντελής Βαγγέλης

Γεννήθηκε το 1969 στο χωριό Ορφανά του Νομού Καρδίτσας. Το 1986-1990 σπούδασε Αρχαιολογία στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών και ειδικεύτηκε στην Προϊστορική Αρχαιολογία. Εργάστηκε σε διάφορες ανασκαφές Νεολιθικών

Οικισμών στη Δυτική Θεσσαλία. Διατηρούσε φροντιστήριο Μέσης Εκπαίδευσης από το 1992-2002 και τα έτη 1996-2002 διατηρούσε και βιβλιοπωλείο. Πέτυχε στον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ των εκπαιδευτικών και από το 2002 εργάζεται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Το 2008 τον Ιανουάριο κέρδισε το Δεύτερο Βραβείο στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Λογοτεχνίας, που διοργάνωσε ο Φυσιολατρικός Σύλλογος Αθηνών, με το διήγημά του «Το Μυστικό».

Το 2012 κέρδισε το Τρίτο Βραβείο στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Ποίησης που διοργάνωσε ο Δήμος Κερατσινίου με το ποίημά του «Οι Παλιοί Ποιητές».

Το ίδιο έτος κέρδισε το τρίτο βραβείο διηγήματος στο διαγωνισμό που διοργάνωσε ο Φιλολογικός Σύλλογος Βέροιας με το διήγημά του «Η Κραυγή».

Βραβεύτηκε επίσης το 2012 με Έπαινο για την ποιητική του συλλογή «Αίας και Τέκμησσα» από τον Φιλολογικό Σύλλογο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ.

Το ίδιο έτος βραβεύτηκε με τιμητική διάκριση από το Δήμο Διαβατών Θεσσαλονίκης για το ποίημά του «Περί Ελευθερίας».

Τον Ιανουάριο του 2013 κέρδισε το Πρώτο Βραβείο Μυθιστορήματος στον Λογοτεχνικό Διαγωνισμό που διοργάνωσε η Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών, με το μυθιστόρημά του «Το Νησί της Αριάδνης». Στον ίδιο διαγωνισμό κέρδισε επίσης το Πρώτο Βραβείο στη συγγραφή Νουβέλας με το έργο του «Αναζήτηση στο Άγιον Όρος» και τιμήθηκε με Έπαινο στο Διήγημα με το έργο του «Φρουφρουδένια Ζωή».

Το 2013 κέρδισε Τιμητική Διάκριση από τον Πειραϊκό Σύνδεσμο και το Λογοτεχνικό Περιοδικό Μανδραγόρας, για το ποίημά του «Πολιτισμός Βαθύς» και το Πρώτο Βραβείο Διηγήματος στο διαγωνισμού που προκήρυξε το Λογοτεχνικό Περιοδικό «Δευκαλίων ο Θεσσαλός» με το διήγημα «Χρώματα υγρά».

Τον Φεβρουάριο του 2014 απέσπασε 4 διακρίσεις σε αντίστοιχες κατηγορίες στον διαγωνισμό της Πανελλήνιας Ένωσης Λογοτεχνών. Συγκεκριμένα του απονεμήθηκε το τρίτο βραβείο στην κατηγορία «Παραμύθι», με το έργο του «Το Μικρό Παραμύθι», Έπαινος στην κατηγορία «Ποίηση», με το ποίημα «Ατέρμων Κύκλος», Έπαινος στην κατηγορία «Διήγημα», με το διήγημα «Το Σπίτι» και Έπαινος στην κατηγορία «Θεατρικό Έργο», με το έργο του «Έρωτας - Θάνατος».

Πηγές: ikarditsa.gr– agioritikesmnimes.blogspot.gr